

יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליובאוויטש

גליון תקסד

עש"ק פ' שמיני, פ' פרה, כ"א אדר שני ה'תשס"ה

יוצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה', "חיילי בית דוד" - בית משיח 770

במסגרת אגודת חסידי חב"ד באה"ק, תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ק"ב שנה להולדת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ונ"ה שנה לנשיאותו

יחי אדוננו מורנו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה אכ"ר

לעילוי נשמת

ר' דוב ראובן הלוי ב"ר דוד הלוי ע"ה גינזבורג

נפטר בפורים ה'תשס"א

ת. נ. צ. ב. ה.

ולזכות

זוגתו מרת עלקא בת רייזל תחי

לאורך ימים ושנים טובות עד ביאת

גואל צדק, ומתוך בריאות הנכונה

נדפס ע"י בנם

הרה"ת ר' יעקב מיכאל הלוי וזוגתו מרת אסתר שיחיו גינזבורג

Eli Shagalov

B"H

HAIMISHE DRIVER
CAR SERVICE

24 Hour Service

CellPhone: (323) 842-3666

15 Passenger Available

Email: haimishedriver@yahoo.com

ב"ה

דבר מלכות

3

אי ראיית הדבר אינה משנה את המציאות / משיחח שיפ ויקיפ החשמ"ב

זמן הגאולה

8

מדוע מוכרחים רבי? / פרשח השכונע באור הגאולה

המעשה הוא העיקר

12

אחריות אישית להביא משיח / הוראות למעשה בפועל

יילחום מלחמת ה' - וינצח

13

יציאת מצרים לא התאימה לכללי הפוליטיקה... / שיחוח בעיני שלימות העם והארץ

כתי"ק - פרסום ראשון

14

החשיבות שבכתי"ק טהורה / צילום נדיר מהנהגת הרבי על שיחת כ"ף מר-חשון החדש"מ

המדורים "דבר מלכות" ו"זמן הגאולה" מוקדשים לע"נ אורי אהרן יואל בן יוסף ארי' לייב זיל - נלב"ע ביום ב' טבת ה'תשכ"ב ולעילוי נשמת פאולין רות בת ר' יצחק ע"ה - נלב"ע ביום ב' דחה"ש, ז' סיון ה'תש"ס ולעילוי נשמת מרת חשא ב"ד נטע אורי ע"ה ובעלה ר' יוסף ארי לייב ב"ד משה באר ע"ה ולע"נ ר' מאיר ב"ד צבי ע"ה שנאל

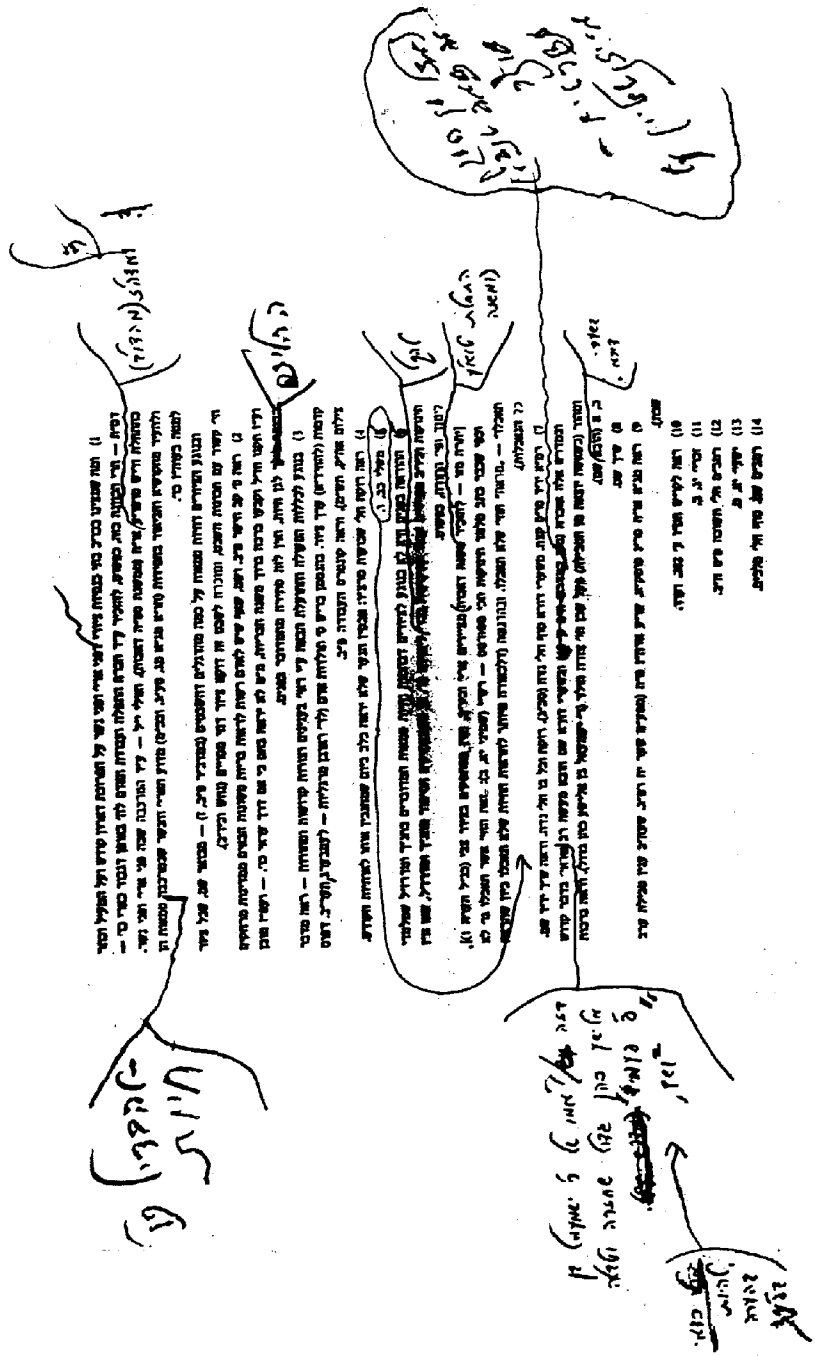
יה"ד שתיכף ומיד ממש יקויים העיוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה ולזכות זוג' - תבלחט"א - מרת חי' רחל בת שפירנצא שנאל ולזכות כל בני משפחותיהם שיחיו - לברכות עד בלי די

המדור "המעשה הוא העיקר" מוקדש לעילוי נשמת האשה מרת מרים בת ר' אליהו וג'מילה ע"ה אלבז נפטרה במוצאי שבת קודש פ' בלק, אור לט"ו תמוז ה'תשס"ד - ת. נ. צ. ב. ה.

יה"ד שתיכף ומיד ממש יקויים העיוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והיא בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה נדבת: מרים, מרדכי, יעקב ודניאל בני מאיר ופרלה שיחיו לוי

יחי המלך

סניף ארה"ב: 383 Kingston Ave. #38, Brooklyn, NY 11213 • טל': 718-989-0194
 סניף ארץ הקודש: ת.ד. 966 קרית שמואל, מיקוד: 26109 • טלפקס: 8715-770 (04)
 דואר אלקטרוני: yechi@770.org.il • אינטרנט: http://www.torah4blind.org

החשיבות שבראי' טהורה

בקשר עם פ' השבוע, הננו מביאים בזה צילום נדיר (מוקטן) מההגהה הב' של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א על ההערות לשיחת אור לכ"ף מ"ח ה'תשד"ב בענין הזהירות הנדרשת עם ילדים בנוגע לחיות ובהמות שאינם טהורות (נדפסה בלקו"ש חכ"ה ע' 309 ואילך. צילומים נוספים מההגהה זו נדפסו בגליונות "יחי המלך" תקכט ע' 15, תקיד ע' 15, תצה ע' 14-15, תפ ע' 15)

להלן פענוח הכתי"ק (בא בהדגשה):

1) ומה שמצינו בכו"כ בתי כנסיות ציורי פני אר' לפני נשר על הפרוכת דארון קודש ועל המעיל וכתר דס"ת – הרי הכוונה בזה, כפשוטו, להזכיר ע"ד הכרח התפלה ועבודת האדם לה' באופן דגבור כארי כו' – כהתחלת וריש טושו"ע ודאדה"ז (מהדו"ב) או"ח (ממשנה ספ"ה דאבות). ואולי י"ל – ע"ד המרכבה שבה פני אר' לפני נשר. ולהעיר מהקושיא והביאור בחסידות (תו"א מג"א צג, סע"ג. ובכ"מ) מדוע האר' והנשר שבמרכבה – **להבדיל כו' חיות** טמאות הן למטה בעוה"ז כו'.

ובנוגע הציורים דחיות טמאות על כמה מהדגלים דהשבטים (במדב"ר פ"ב, ז) – מבואר שם, שכל ציור הי' קשור עם תכונות השבט, ומוכרח לשבט זה דוקא ציור דחי מסויים (נחש וכיו"ב).

2) ראה ס' קב הישר פ"ב. ושם, שאף שיש לאדם רשות לראות בריות משונות הבאים ממדינות מרחקים וע"ז תקנו חז"ל וקבעו ברכה ברוך משנה הבריות, מ"מ לא יראה בהם כי אם דרך עראי כו'. – ועפ"ז מובן **ההליכה** לגן חיות וכיו"ב, ואין לזה סתירה מהמדובר בפנים. בהערה 7 ציינו המניחים למדרש אלה אזכרה וכתבו בסוגריים שם של ספר שאינו ניתן להשגה. כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מחק את הסוגריים וכתב בצד העמוד:

(אזל מן השוק זה כמאה שנה!) [וציין ל] **אוצר מדרשים – אייזנשטיין** [ח"ב] ע' [441]. בהמשך ההערה כתב כ"ק אד"ש מה"מ למניחים שאת החלק השני של ההערה כדאי לשים בהערה בפ"ע.

המדור מוקדש לעילוי נשמת

חיה מושקא ושטערנא אסתר ע"ה בנות - יבלחט"א - הרה"ח ר' אפרים זאב שמואלי שחי' נלב"ע ביום כ"א מנחם-אב ה'תשס"ד
ולע"נ הוריו: ר' ברוך אשר ב"ר זאב ע"ה שמואלי - נפטר ביום ש"ק פ' בהעלותך, י"ד סיון ה'תשס"ג ומרת גי'שא גני' בת ר' אפרים ע"ה - נפטרה ביום ש"ק פ' ויחי, ט"ז טבת ה'תשס"ד
ת. ג. צ. ב. ה.

יה"ר שתיתכף ומיד ממש יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

אי ראיית הדבר אינה משנה את המציאות!

מאחר שיהודי יודע ורואה שהכוונה הפנימית שבענין הגלות היא - הגאולה, אין הוא מתפעל כלל מהעלם והסתר הגלות, בידעו שהכוונה הפנימית בזה היא - הגאולה ● אעפ"כ - בא יהודי וטוען שאינו רואה כל זאת בגלוי! ● הנה על זה באה ה"נחמה" הידועה - שמחשבת ה"סוס" אודות ה"תבן" אינה משנה מאומה ממציאות הדבר ● אצל כל אחד ישנו ה"סוס" שבו - הגוף והנה"ב, שמחשבתם אודות ה"תבן" - ענינים גשמיים . . ועד"ז ישנו אצל כל אחד ה"בעל-עגלה" שבו - הנפש השכלית. וכאשר ה"בעל-עגלה" ישן, אז מונח ה"סוס" באכילת ה"תבן" ● משיחת ש"פ ויקהל-פקודי ה'תשמ"ב - בלתי מוגה

קאי על ענין הבריאה בנוגע לחיצוניות העולמות, ו"בניסן נברא העולם" - קאי על הבריאה בנוגע לפנימיות העולמות.

ובפשוטות: בתשרי נברא העולם בפועל - ע"י דיבורו של הקב"ה, ובניסן שלפניו הי' כללות ענין הבריאה בבחי' מחשבה בלבד³.

וענין זה מתאים עם המבואר בעקידה (ומובא בדרושי חסידות בכ"מ³) שהחילוק בין תשרי לניסן הוא - שתשרי קשור עם הנהגת העולם באופן דהנהגה טבעית, וניסן קשור עם הנהגת העולם באופן דהנהגה נסית (בדוגמת החילוק בין חיצוניות העולמות לפנימיות העולמות).

זאת אומרת: חיצוניות העולמות הרי זה באופן של מדידה והגבלה, וזהו כללות הענין

(3) בכ"ז ראה לקו"ש חט"ז ע' 483-484 ובהערות שם.

א. בנוגע לכללות הענין דבריאת העולם בתשרי או בניסן (פלוגתת ר' אליעזר ור' יהושע) - ישנו ענין המבואר ב"שער הכוונות" (ולולי הידיעה שמדובר אודות כתבי האריז"ל, הי' מקום לחשוב שזהו בדוגמת שיעור הנאמר בישיבות!):

בשער הכוונות² הקשה: כיצד יתכן פלוגתא במציאות - אם "בתשרי נברא העולם" או "בניסן נברא העולם"?

ומבאר שם ששניהם אמת - כי בבריאת העולמות ישנם ב' ענינים: חיצוניות העולמות, לפנימיות העולמות.

זאת אומרת: "בתשרי נברא העולם" -

(1) ר"ה י, סע"ב ואילך. וש"נ. תוד"ה לתקופות שם ח, א. ר"ן ר"ה טז, א.

(2) ענין ר"ה דרוש א'.

יציאת מצרים לא התאימה לכללי הפוליטיקה...

תרגום חפשי ללשון הקודש - בעריכת מערכת "יחי המלך"

[. .] לאחרי כל זה יש להם טענה נוספת: הרי ההחלטה על גיור כהלכה או שלא כהלכה היא ענין הקשור עם פוליטיקה, וא"כ אי אפשר בכלל להתערב בכך.

אך לפי זה קשה כל הענין של מתן תורה: איך הקב"ה הוציא את עם ישראל ממצרים ונתן להם את התורה?! הרי הם היו במצרים, מקום שבו עבדו עבודה זרה בצורה המושלמת ביותר ("אין דעם בעסטען אופן און אין דעם שענסטען אופן"), והרי מצרים היתה מדינה גדולה וסביבה היו עמון ומואב, וא"כ כיצד הקב"ה יכול הי' להוציא את היהודים משם ולתת להם את התורה - הרי זה לא מתאים עם כללי הפוליטיקה!?!...

- כך הם פני הדברים כאשר טוענים ש"מיהו יהודי" קשור עם פוליטיקה!

ומוסיפים לטעון: היות וזה קשור לפוליטיקה מי הוא זה המבין בפוליטיקה אם לא הוא עצמו? וכאשר שואלים אותו: כיצד הנך מתערב הרי אתה נוגע בדבר, איך אתה יכול להביע דיעה בזה? אזי לפועל הוא כן מביע את דעתו ומוסיף ואומר שזה בכלל לא נוגע לרב, כי הרב הינו זקן ומבוגר, הוא מגיע מעיירה קטנה ("א קליין שטעטל") ואינו שייך לתקופה שלנו, במילא אל לו להתערב בעניני התקופה, שהרי הוא שייך לעבר!

למעשה הם טוענים את אותה טענה שטען המן הרשע: "אלקיכם ישן הוא" (אסת"ר פ"ז, ד) - זהו דבר ישן שאינו שייך להיום!

עד כדי כך שלאחרונה התפרסם בעיתון מה שאמרו על רב פלוני שאמר ענין מסויים, שהוא בסך הכל "מצפצף"! המשמעות "מצפצף" היא - שלא רק שאין בדבריו ממש אלא הוא בכלל לא דיבר, זהו סתם צפצוף!! ומבלי להתחשב בכך שמדובר ברב עם זקן לבן יש להם עזות לומר זאת עליו!!

לכאורה מה כל "גדלותם" של אנשים אלו? - רק בזה שבידם תלוי' הפרנסה של כמה יהודים. כל אחד מבין שבכך מתבטאת כל מציאותם.

עליהם לדעת שכאשר הם יסירו מעצמם את מרותו של הקב"ה, סוף-כל-סוף יסירו את מרותם הם ולא יהי' להם אפילו ענין זה.

(תרגום חפשי משיחת ש"פ 9 כי-תשא, פ' פרה ה'תשל"ב - בלתי מוגה)

ותיכף ומיד לאח"ז הוציא את יהויכין מלך יהודה מבית הכלא].

והנה, מאורע זה שייך במיוחד לכ"ה באדר (ולכן מדגישה התורה את התאריך שבו אירע מאורע זה) - התחלת בריאת העולם באופן הבריאה דניסן (פנימיות העולמות, הנהגה נסית), כדלקמן.

ג. והביאור בזה:

בסיפור הנ"ל מודגש שגם כאשר נמצאים בזמן הגלות - רואים כבר שהכוונה הפנימית בענין הגלות היא - הגאולה.

דהנה, גם לאחר שמת נבוכדנאצר היו עדיין בני"ב (בעקבתא ד)גלות בבל, ואעפ"כ, היתה הנהגת אויל מרווד באופן שלכל לראש, מיד בעלותו לכסא המלוכה, הוציא את יהויכין מלך יהודה מבית הכלא, ובאופן ד"זיתן את כסאו ממעל לכסא המלכים אשר אתו בבבל".

זאת אומרת: אע"פ שבני"ב נמצאים עדיין בגלות, ואויל מרווד מלך בבל יושב על כסא המלוכה (למעלה מיהויכין מלך יהודה) [וכמרז"ל: שבזכות ג' פסיעות שפסע לכבודו של הקב"ה זכה למלוכה במשך ג' דורות - עבורו, עבור בנו ועבור בן בנו] - אעפ"כ, נפעל כבר הענין דמיתת נבוכדנאצר, ביטול מציאותו של זה שהחריב את ביהמ"ק, ועד שאויל מרווד (בנו של נבוכדנאצר) הוציאו מקברו וגירו כו', שזהו כללות הענין ד"מיני' ובי' אבא לשדי' בי' נרגא"ם.

וכאמור לעיל - הענין הראשון שעשה אויל מרווד בעלותו לכסא המלוכה הוא - הוצאת יהויכין מלך יהודה מבית הכלא, שזהו בדוגמת הענין דצי"מ: כשם שבנוגע לגלות מצרים נאמר שאפילו עבד אחד לא הי' יכול לברוח משם⁹, כמו כן לא הי' יכול אף אחד

דהנהגה טבעית. ואילו פנימיות העולמות הרי זה באופן שלמעלה ממדידה והגבלה, וזהו שורש הענין דהנהגה נסית.

ב. והנה, ע"פ האמור לעיל שבכ"ה באדר מתחיל הענין דבריאת העולם באופן הבריאה דחודש ניסן (פנימיות העולם, הנהגה נסית) - יובן מאורע מסויים שאירע בכ"ה באדר:

בספר "דבר יום ביומו" (ששם מלוקטים כל הענינים שאירעו בכל יום מימות השנה) מובא המסופר בתנ"ך בסוף ירמיה': "בשנים עשר חודש בעשרים וחמשה לחודש (כ"ה אדר) נשא אויל מרווד מלך בבל בשנת מלכותו את ראש יהויכין מלך יהודה ויוציא אותו מבית הכלא וידבר אתו טובות ויתן את כסאו ממעל לכסא המלכים אשר אתו בבבל". [ועד"ז מסופר בסוף מלכים⁵ - אבל שם נאמר שמאורע זה הי' "בעשרים ושבעה לחודש" (בכ"ז באדר)].

ומבואר בפרש"ש⁵ (וכן הוא בסדר עולם) ש"בעשרים וחמשה מת נבוכדנאצר, ונקבר בעשרים וששה, בעשרים ושבעה הוציאו אויל מרווד מקברו, וגרוהו כו".

וסיבת הדבר - מבואר במדרשי חז"ל⁶ שכאשר נבוכדנאצר נענש ונעשה לחי' (ודר בין החיות) במשך כמה שנים, המליכו את בנו אויל מרווד. ולאחרי שריצה את ענשו, וחזר לעיר מלכותו, נטל את אויל מרווד וחבשו בבית האסורים. וכאשר מת נבוכדנאצר, ורצו שוב להמליך את אויל מרווד, פחד אויל מרווד לעלות על כסא המלוכה של אביו, שמא ישוב למלכותו (כפי שהי' בפעם הקודמת) ויהרגהו, ולא האמינו שמת ונקבר עד שהוציאוהו מקברו וגרוהו ברחוב העיר לעיני כולם, ורק אז הסכים לעלות על כסא המלוכה,

(7) לע"ע לא מצאנו. וראה סנהדרין צו, א.

(8) סנהדרין לט, ב.

(9) מכילתא ופרש"י יתרו יח, ט.

(4) נב, לא.

(5) מלכים ב' כה, כז.

(6) ראה רד"ק עה"פ שם. ועוד.

מוקדש לז"ג הרה"ג הרה"ח ר' חיים משה יהודה בהר"ר ירמיהו הכהן ולא"ה ע"ה בלוי

רב בית כנסת ומנהיג רוחני במשך ריבוי שנים - נפטר ביום ג' אייר ה'תשס"ג לסדר "אמור אל הכהנים"

יה"ד שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והוא בתוככם, בגאולה האמיתית והשלימה

אחריות אישית להביא משיח

[.] ומזה ישנה גם הוראה בנוגע לעבודת בני"י, ובענין שהזמן גרמא – להביא את הגאולה האמיתית והשלימה:

יהודי יכול הרי לטעון: כיון שהוא מדוד ומוגבל, כולל מצד ההגבלות דטבע העולם, וחלק חשוב מהיום הוא עסוק (ע"פ תורה) בדברי רשות אכילה שת' שינה, ובפרט בזמן הגלות כשישנם כמה מדידות והגבלות והעלמות על עבודת ה' בשלימות וכו' וכו', אין לו לכאור' אפי' כח לעשות עבודה קטנה יותר, עאכו"כ אין לו כח להביא את הגאולה האמיתית והשלימה! אומרים לו – שביאת המשיח תלוי ב"מעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות" דוקא, וכיון שהגאולה עדיין לא הגיעה, ה"ז גופא ראי' שהדבר תלוי ב"מעשינו ועבודתנו" דדורנו זה.

ואדרבה: דוקא ע"י עבודה זו במדידות והגבלות ובהעלם והסתר (שבאה מגבורה) – דוקא בזה טמונים כחות נפלאים – שיש בכחם להביא את הגאולה. וכפס"ד הרמב"ם¹ שע"י מצוה אחת יש בכחו של יהודי ל"הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות וגרם לו ולהם תשועה והצלה".

וכיון ש"אני נבראתי לשמש את קוני"2 – כל יהודי, אנשים נשים וטף, ו"איני מבקש כו' אלא לפי כחן"³ [ולא רק ש"מבקש כו' לפי כחן" אלא שהקב"ה גם מסייע בעבודה זו ו"הקב"ה עוזרו"⁴] – מובן שלכל יהודי יש את הכחות לעשות את "מעשינו ועבודתנו" לשמש את קונו,

ולעשות זאת **בשלימות** – לא רק כמסייע ועוזר לזולת, אלא שהוא **בעצמו** עושה את העבודה, לפום שיעורא דילי', בשלימות; עד שנעשה "שותף להקב"ה" בעבודה זו, ושותף אמיתי אינו רק מסייע וכיו"ב, אלא שהוא שותף בכל הפרטים וענינים ובאחריות הדבר וכו'.

– וכל זה הוא בהוספה על כך שיהודי, בהיותו "חלק אלוקה ממעל ממש"⁵, "חלק הוי' עמו"⁶, יש לו הכחות הגדולים ביותר לפעול את הענינים הגדולים ביותר. עד שיש לו הציווי "קדושים תהיו כי קדוש אני"⁷, וכידוע הפירוש⁸ בזה ש"יכול כמוני"⁹ **בניחותא**.

[.] **ובפשטות: כל יהודי, אנשים נשים ואפילו טף, יש לו אחריות להוסיף בעבודתו להביא את משיח צדקנו בפועל ממש!**

ומזה מובן, שאין מקום כלל שבמקום לפעול בעצמם יסמכו על אחרים או יטילו את העבודה על אחרים – אלא שזו היא העבודה **דכל אחד ואחת**, כאור' צריך לעשות בעצמו את העבודה "לשמש את קוני" (שלשמה "אני נבראתי"), ובדאי שיש לו הכחות ע"ז (כיון ש"איני מבקש כו' אלא לפי כחן" כנ"ל).

ובמה מתבטאת עבודה זו – הרי זה ג"כ בפשטות: בהוספה בתורה ובמצוות, בלימוד התורה – נגלה דתורה ופנימיות התורה, ובקיום המצוות בהידור.

(ב' קטעים משיחת ש"פ שמיני, מבה"ח וער"ח אייר ה'תנש"א – מוגה, תרגום מאידית)

(1) הל' תשובה פ"ג ה"ד.

(6) האזינו לב, ט.

(2) משנה וברייתא סוף קידושין.

(7) ר"פ קדושים. וראה פרשתנו יא, מד.

(3) במדב"ר פ"ב, ג.

(8) מאור עינים עה"פ. וראה אוה"ת ר"פ קדושים.

(4) סוכה נב, ב. קידושין ל, ב. וראה תניא פ"ג.

לקו"ש ח"ז ע' 321.

(5) תניא רפ"ב.

(9) תו"כ עה"פ.

לצאת מבית הכלא של נבוכדנאצר, וא"כ, יציאתו מבית הכלא היא בדוגמת יצי"מ.

ועד"ז מובן שזהו בדוגמת הגאולה העתידה – כי מדובר אודות יהויכין מלך יהודה, והגאולה העתידה קשורה עם מלכות בית דוד. ומאחר שכל זה נפעל כאשר בני"י היו עדיין במעמד ומצב של גלות – מובן, שבזה מתבטא שהכוונה הפנימית שבכללות ענין הגלות היא – הגאולה.

וזוהו הקשר לכ"ה אדר – כי ראיית הכוונה הפנימית שבענין הגלות (גם בזמן הגלות) קשור עם כללות הענין דפנימיות העולמות, שזוהו אופן הבריאה דחודש ניסן, שהתחלתה בכ"ה אדר.

ד. והנה, ע"ד האמור לעיל בנוגע לגלות בבל, "רישא דדהבא"¹⁰ הראשונה בין הד' גלויות – כמו כן מובן בנוגע לגלות זה האחרון [שלאחריו תהי' גאולה שאין אחרי' גלות], שגם כאשר נמצאים במעמד ומצב ד"אכתי עבדי אחשוורוש אנן"¹¹ רואים כבר את הכוונה הפנימית שבכללות ענין הגלות – הגאולה.

וההוראה מזה בנוגע לפועל:

מאחר שיהודי יודע ורואה שהכוונה הפנימית שבענין הגלות היא – הגאולה, אין הוא מתפעל כלל מהעלם והסתר הגלות, בידעו שהכוונה הפנימית בזה היא – הגאולה.

אבל אעפ"כ – בא יהודי וטוען: הרי בפועל נמצאים בגלות! – ומזה גופא שאומרים לו שאינו צריך להתפעל מהעלם והסתר הגלות, מוכח שנמצאים עדיין בזמן הגלות, כי בזמן הבית אין מציאות של גלות כלל, ואין מקום לומר שאין להתפעל מהעלם והסתר הגלות!

הנה על זה אומרים לו – שצריך לצאת מהגלות – "דאלאי גלות!"

דהנה, כללות ענין הגלות אינו שייך ביחס לנשמתו, וכידוע הפתגם¹² שהנשמה לא הלכה **מעולם** בגלות. ואפילו בנוגע לגוף הנמצא בגלות – הנה מאחר שעבודתו היא באופן שהגוף בטל וטפל לגמרי לגבי הנשמה, מובן, שהעדר הגלות ביחס לנשמה פועל גם העדר ענין הגלות ביחס לגוף, היינו, שגם הגוף יכול לצעוק "דאלאי גלות!"

ה. והנה, בסיפור הנ"ל מסיים שלאחרי שאויל מרוך הוציא את יהויכין מבית הכלא, "ויתן את כסאו ממעל לכסא המלכים אשר אתו בבל" – הנה "ארוחתו ארוחת תמיד ניתנה לו מאת מלך בבל גו"¹³ היינו, שנתנו לו את כל צרכיו בהרחבה, באופן המתאים לדבר הניתן מבית המלך.

ועד"ז מובן בנוגע למעמדו ומצבו של בני"י בגלות האחרון – שגם כאשר בני"י נמצאים בזמן הגלות, מסייעים להם אוה"ע בכל עניניהם, כדי שיוכלו לקיים תומ"צ מתוך הרחבה כו'.

ובאופן ד"ארוחת תמיד ניתנה לו גו" – כסעודת שלמה בשעתו, וכפס"ד המשנה¹⁴ "אפילו אם אתה עושה להם כסעודת שלמה בשעתו, לא יצאת ידי חובתך עמהם, שהם בני אברהם יצחק ויעקב" זאת אומרת, מצד היחוס של כאור' מישאל, שהוא בן אברהם יצחק ויעקב ובת שרה רבקה רחל ולא, הנה גם כאשר נותנים לו "כסעודת שלמה בשעתו" אין זה מספיק עדיין!

ובמכ"ש וק"ו: אם **עבד** מלך מלך עאכו"כ ש **בן** מלך הוא מלך – והרי כאור' מישאל הוא בנו של מלך מלכי המלכים הקב"ה!

ויתירה מזו: כאור' מישאל הוא בנו **יחידו** של מלך מלכי המלכים הקב"ה – כידוע תורת

(12) לקו"ד ח"ד תרצב, א.

(13) מלכים שם, ל.

(14) ב"מ רפ"ז.

(10) דניאל ב, לח. וראה שמו"ר פל"ה, ה.

(11) מגילה יד, א.

הבעש"ט¹⁵ אודות גודל החביבות דכאו"א מישראל אצל הקב"ה, בדוגמת החביבות דבן יחיד שנוולד להורים זקנים לעת זקנתם.

וע"פ האמור לעיל מובן, שגם כאשר בני נמצאים בזמן הגלות, נפעל כבר מעין הענין ד"מלכים אומניך ושרותיהם מניקותיך"¹⁶ היינו, שאלו שמסייעים לבני"י ("אומניך" ו"מניקותיך") הם "מלכים" ו"שרותיהם".

וכפי שרואים בפועל שכלל שהאדם חשוב יותר אזי העבד שמשמשו צריך להיות חשוב יותר, ולכן, כאשר מדובר אודות "אומניך" ו"מניקותיך" של בני"י, צריכים הם להיות חשובים ביותר – "מלכים" ו"שרותיהם".

ו. אבל אעפ"כ – בא יהודי וטוען שאינו רואה כל זאת בגלוי!

הנה על זה באה ה"נחמה" הידועה – המובנת מהפתגם הידוע¹⁷ שמחשבת ה"סוס" אודות ה"תבן" אינה משנה מאומה ממציות הדבר:

כאשר ישובים יהודים במרכבה הרתומה לסוסים, ומדברים בעניני יחודא עילאה ויחודא תתאה, או בענין מסויים בנגלה דתורה – הנה אע"פ שהסוסים חושבים אודות ה"תבן" וה"בעל-עגלה" חושב מתי יגיע כבר למחוז חפצו, ויוכל להתיר את הסוסים מהמרכבה כו', לשתות חמין ולנוח מעמל הדרך – אין זה משנה מאומה בכללות הענין דיחוע ויחוע!¹⁸

והנה, אצל כל אחד ישנו ה"סוס" שבו – הגוף והנה"ב, שמחשבתם אודות ה"תבן" – ענינים גשמיים, כי האדם נברא באופן כזה שהגוף זקוק לאכילה גשמית – "לחם לבב אנוש יסעד"¹⁸.

(15) כש"ט הוספות ס' קל"ג.

(16) ישע"י מט, כג.

(17) ראה שה"ש תרפ"ח-תרצ"א ע' 21. תש"א ע' 130. שיחות קודש השי"ת (הוצאת תשנ"ח) ע' 91.

(18) תהלים קד, טו.

ואע"פ שלכאורה הי' הגוף יכול לקבל חיותו מלימוד "מאמר חסידות" (ולא מאכילה גשמית), וכפי שיהי' אמנם לעתיד לבוא, שהנשמה תהי' נזונת מן הגוף¹⁹ – אעפ"כ, הקב"ה ברא את הגוף באופן שזקוק לאכילה גשמית דוקא, ולכן, מוכרח הוא לאכול מאכלים גשמיים, כדי לקיים את הציווי "ונשמרתם מאוד לנפשותיכם"²⁰ ואדרבה: דוקא ע"י אכילה גשמית יכול הוא לקיים את הציווי "ואכלת ושבעת וברכת"²¹ – ברכת המזון לאחר האכילה כשיעור (מן התורה), וברכה לפני' (מדרבנן). אלא שצריכים זהירות מיוחדת שהאכילה תהי' באופן המתאים – "לשם שמים".

ועד"ז ישנו אצל כל אחד ה"בעל-עגלה" שבו – הנפש השכלית. וכאשר ה"בעל-עגלה" ישן, אז מונח ה"סוס" באכילת ה"תבן". ומאחר שה"בעל-עגלה" ישן, היינו שהאכילה אינה לשם תאוה ח"ו, אלא אכילה סתם, אזי נקל יותר להעלות זאת לקדושה, כמבואר בתניא²². ונוסף לזה: כאשר ה"בעל-עגלה" ישן אינו מסוגל לאכול באותה שעה, ולכן, אינו צריך להזהר באותה שעה בנוגע לענין האכילה, אלא בנוגע לענין השינה בלבד.

ועל זה אומרים שמחשבת ה"סוס" וה"בעל-עגלה" אינה משנה מאומה ביחס לענין דיחוע ויחוע, ואדרבה: תכלית הכוונה דברייאת ה"סוס" וה"בעל-עגלה" היא – לשם כללות הענין דיחוע ויחוע, גילוי אלקות גם אצלם כו'.

ועד"ז מובן בנוגע להמדובר לעיל – שהטענה שאין רואים את הדברים בפועל

(19) המשך וככה תרל"ז פצ"א – ב, ד"ה ואלה תולדות נח תרל"ז. וראה גם ספה"ש תורת שלום ס"ע 127 ואילך. סה"מ מלוקט ח"ד ע' רלא. וש"נ.

(20) ואתחנן ד, טו.

(21) עקב ח, י"ד.

(22) פ"ז.

טומאת מת, רחמנא-ליצלן, וללמוד איתו אל"ף-בי"ת או ענין מעשרת הדברות, כגון "זכור את יום השבת"⁴ ו"שמור את יום השבת"⁵.

בא אחד בטענה:

הרי הוא למדן, משכיל או עובד – ולשם מה הוא צריך ללכת ללמוד עמו אל"ף-בי"ת כאשר "בן חמש שנים למקרא"⁶ או סתם איש פשוט יכול לעשות זאת בהתלהבות הכי גדולה ולדבר "דברים היוצאים מן הלב"⁷ וכו', וזה גם לא יפריע לו בלימוד התורה!?

וממשיך לטעון, שכאשר צריכים ללכת ולהסביר לשני ענין עמוק בנגלה דתורה או בחסידות – אזי ילך במס"נ כדי להסביר לו ענין זה, שהרי הוא "רשכבה"ג"⁸ וגדול בישראל, ומבין שכדי להסביר ענין עמוק זקוקים דוקא לו!

אבל ללכת סתם ללמוד איתו אל"ף-בי"ת – לא צריכים אותו דוקא, ובמילא שיעשה זאת איש פשוט שבין-כך אין לו מה לעשות, והוא יישב ויתעלה ("זיצן און שטייגן") בתורה.

ובפרט שהמלמד, הראש-ישיבה והמשפיע שלו אומרים שהוא בעל כשרון, ואם יישב וילמד הוא יפתח ויעלה מעלה מעלה ("וועט ער שטייגן און שטייגן").

ג. [.] אומרים לו, שעליו להתנהג באופן ד"זאת חוקת התורה":

אין לו לעשות שום חשבונות, ואפילו לא חשבונות דנפש האלקית – אלא כאשר בא הצורך ללמוד עם יהודי אל"ף-בי"ת או להסביר לו את הענין ד"זכור את יום השבת", וכאן לא די ב"זכור" לבד, אלא צריכים להגיע ל"שמור את יום השבת" בפועל ממש –

אזי עליו לצאת ולחפש יהודי כזה, וללמוד עמו ולהסביר לו זאת לפי הבנתו וכו'.

ד. ולכאו', איך יוכל לרדת לאיש פשוט כאשר אוהז מעצמו כמציות דבר?

ע"כ אומרים לו שצריך להיות שריפת הפרה – עליו לבטל את עצמו עד שישאר רק אפר.

– אין הכוונה שיהי' אצלו ע"ד מה שהי' אצל נדב ואביהוא "אחרי מות שני בני אהרן בקרבתם לפני ה' וימותו"⁹, דהיינו העבודה ד"רצוא" בלבד ללא הענין ד"שוב"¹⁰; עבודה כדבעי פירושה לא ששורף את מציאותו ומבטלה מכל וכל ("ווערט אויס מציאות") – אלא העבודה צריכה להיות עם גוף בריא ונשמה בריאה, עי"ז שלאחר ה"רצוא" – ביטול, מגיע ה"שוב", "ונתן עליו מים חיים אל כלי"¹¹ – שהוא עוסק בתומ"צ.

עד שיוצא לרחוב ומחפש יהודי שזקוק לענין הטהרה, עד שגם אם קודם לכן הוא עמד מחוץ לג' מחנות – הוא מטהרו שם¹² וגם שם הוא עומד¹³ "נוכח פני אוהל מועד"¹⁴.

(משיחת ש"פ תשא, פ' פרה ה'תש"מ – בלתי מוגה)

(10) אוה"ת אחרי ע' תקלט ואילך. ד"ה אחרי מות תרמ"ט. ובכ"מ.

(11) חוקת יט, יז.

(12) דהרי טהרת חטאת אפ"ל בכל מקום בא"י

(13) כ"ה בהנחה, ולכא' הכוונה, די ש לו האפר שנעשה "נוכח גו"

(14) חקת שם, ד. וראה ספרי ופרש"י עה"פ.

(4) יתרו כ, ח.

(5) ואתחנן ה, יב.

(6) אבות ספ"ה.

(7) ראה ספר הישר לר"ת שי"ג. הובא בשל"ה סט, א.

(8) = ראש-כל-בני-הגולה.

(9) אחרי טז, א.

הרי בכל דור ישנו אחד שהוא כמו משה רבינו שאמר על עצמו "אנכי עומד בין ה' אלקיכם וביניכם"²², ואם מישהו לא בטל אליו, אפי' אם יהי' צדיק כנדב ואביהוא שרש"י אומר עליהם שהיו במדריגה ד"בן בית" אצל הקב"ה, בכל זאת, כיון שעשו דבר - אע"פ שהי' דבר טוב - אבל זה הי' בלי לשאול את רבם - משה, הגיעה להם עונש מיתה וזה הי' "כחולק על השכינה".

[.] וכנ"ל מר' אליעזר ש"האומר דבר שלא שמע מפי רבו גורם לשכינה שתסתלק מישראל", אף שר' אליעזר הי' כל כך גדול בתורה, "בור סוד שאינו מאבד טיפה"²³, בכל זאת "לא אמר דבר שלא שמע מפי רבו מעולם".

ומה שטוען שאין לו רבי - הנה לכל לראש הגדר דרבו הוא "אפילו לא האיר עיניו אלא במשנה אחת"²⁴, ואפילו כשלומד עמו בענין "זוהמא ליסטרוו"²⁴ (כף גדולה שמסלקין בה זוהם הקדירה והקלחת לצדדין)²⁵ הוא גם כן נקרא רבי שלו, וצריכה להיות אצלו ענווה על-דרך ענותנותו של משה רבינו.

ומלבד זאת, הרי באם אין לו רבי - לא יכולה להיות לו שייכות עם השכינה!

וענין זה נוגע לכאו"א, עד שרש"י מכניס זאת בפירושו ב"פשוטו של מקרא", ולומדים את זה אפילו עם ילד בחדר.

(משיחת ש"פ שמיני ה'תשכ"ו - בלתי מוגה)

(22) ראה סה"ש תורת שלום ע' 158.
 (23) אבות שבעה' 12.
 (24) ב"מ לג, א. וראה אבות פ"ז, ג.
 (25) פרש"י ב"מ שם. וראה סה"ש תשמ"ו (שי"ל ע"י ועד הנחות הת') ח"ג ע' 856 ואילך.

ההנהגה באופן ד"חוקה" היא הסדר בכל התורה

תרגום הפשי ללשון הקודש - בעריכת מערכת "יחי המלך"

א. מהענין דפרה אדומה¹ ישנה הוראה נצחית השייכת לכל אחד ואחת מבני ישראל, שהנהגתו צריכה להיות באופן ד"זאת חוקת התורה"²!

כאשר מגיע ענין של תורה ומצוות צריכים לצאת מכל המדידות וההגבלות והחשבונות ע"פ שכל, אפי' מהחשבונות של הנפש האלקית, ולעסוק בזה באופן של רזיזות.

ואף שעלולים לחשוב, שרק בזמנים מסויימים ורק בנוגע לכמה ענינים דתומ"צ צריכים לצאת מכל המדידות והגבלות, על-כך אומרים "זאת חוקת התורה": ההנהגה באופן ד"חוקה" היא הסדר בכל התורה³.

ב. ובנוגע לפועל: יש לצאת לרחוב ולתור אחר יהודי שצריכים לטהרו, עד לטהרו מענין

(1) השיחה מובאת בקשר עם פ' פרה (ריש פ' חוקת)
 (2) ריש פ' חוקת (יט, ב).
 (3) לקו"ת ריש פ' חוקת. וראה בארוכה בלקו"ש ח"ד ע' 1056 ואילך (ובהנסמן שם). ח"ח ע' 129 ואילך.
 ח"ג ע' 66 ואילך.

ובגלוי, אינה משנה את המציאות האמיתית!
 ז. ויה"ר שגם כאשר בני" נמצאים בסוף ימי הגלות - יהי' מעמדם ומצבם באופן ד"אור במושבותם" וכפי שהי' קודם היציאה מגלות מצרים, ש"לכל בני ישראל הי' אור במושבותם"²³.

ובקרוב ממש יצאו כל בני" מהגלות, וכמבואר במדרשי חז"ל²⁴ שמשיח צדקנו יושב בשערי רומי, ומחכה להוציא את בני" מהגלות, ולהביא את כולם, "בנערנו ובזקנינו בבנינו ובבנותינו"²⁵ לארצנו הקדושה, "ארץ אשר גו' תמיד עיני ה' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה"²⁶ - שלימות העם, ביחד עם שלימות התורה ושלימות הארץ.

ולא זו בלבד שבני" יוצאים מהגלות, אלא גם הקב"ה יוצא מהגלות (כי בזמן הגלות "שכינתא בגלותא"²⁷) - כמ"ש "ושב ה' אלקיך את שבותך"²⁸ "והשיב לא נאמר אלא ושב כו"²⁹.

וכל זה נפעל ע"י ביטול הענינים דלעו"ז (ע"ד האמור לעיל אודות מיתת נבוכדנאצר כו') - וכמודגש גם בזה שההכנה ליצי"מ נפעלה ע"י שבני" לקחו את ה"שה" המסמל את הע"ז של מצרים, וקשרוהו בכרעי מטותיהם, ואח"כ שחטו אותו לקרבן פסח,

"ראשו על כרעיו ועל קרבו"³⁰ (כמפורש בקריאה דפ' החודש) - שזהו כללות הענין דביטול הענינים דלעו"ז (ע"ז של מצרים) והפיכתם לקדושה - שחיטת הפסח, "אין ושחט אלא ומשך"³¹ כמדובר כמ"פ.

ובפרט כאשר נמצאים בחודש אדר, ש"בריא מזלי" ו"תקיף מזלי" וכמדובר לעיל³² אודות הדיוק בלשון חז"ל³³ "בר ישראל דאית לי' דינא בהדי נכרי . . לימצי נפשי באדר היינו, שבחודש אדר צריכים להשתדל לבטל את כל הענינים הקשורים עם "גוי'שקייט" - שזהו בדוגמת הענין דשחיטת הפסח, כנ"ל.

ויה"ר שהגאולה העתידה תהי' בקרוב ממש - באופן ד"מסמך גאולה לגאולה"³⁴ כאשר נמצאים עדיין בימי חודש אדר, ובדרך ממילא יהי' הענין ד"בניסן עתידין להגאל"³⁵ - כי בענין הגאולה ישנם כמה תקופות, ועליות מדרגא לדרגא, כמובן.

וכאמור - במהרה בימינו ממש, ומתוך שמחה וטוב לבב, ובפרט בבואנו מימי הפורים שאז השמחה היא באופן ד"עד דלא ידע" למעלה ממדידה והגבלה, וזוהי ההכנה המתאימה לתכלית השלימות שבענין השמחה - "שמחת עולם על ראשם"³⁶ בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, בעגלא דידן.

(30) בא יב, ט.
 (31) חולין ל, ב.
 (32) שיחת תענית אסתר ס"ב. שיחת ש"פ תשא ס"א.
 (33) תענית כט, סע"א.
 (34) מגילה ו, ב.
 (35) ר"ה יא, רע"א. שמו"ד פט"ו, יא.
 (36) ישע"י לה, י. שם נא, יא.

(23) בא י, כג.
 (24) סנהדרין צח, ב.
 (25) בא י, ט.
 (26) עקב יא, יב.
 (27) זח"ג ד, ב. סו, סע"א. עה, סע"א. וראה מגילה כט, א. ספרי ס"פ מסעי.
 (28) נצבים ל, ג.
 (29) פרש"י עה"פ.

מדוע מוכרחים רבי?

תרגום חפשי ללשון הקודש - בעריכת מערכת "יחי המלך"

א. בפירושו על הפסוק "ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם וגו'" - מעתיק רש"י התיבות: "ותצא אש" - ומפרש: "רבי אליעזר אומר לא מתו בני אהרן אלא על ידי שהורו הלכה בפני משה רבן וגו'".

[.] ההוראה לכאורה מפירושו רש"י זה בעבודת האדם ע"פ "יינה של תורה":

ישנם הטוענים (מסתמא לא במסיבה זו): לשם מה צריכים רבי?

וכידוע המכתב של הרבי (מהורש"ב) נ"ע² בנוגע לזה, דישנם הטוענים בשביל מה זקוקים לממוצע ביניהם להקב"ה - הוא למדן, תלמיד חכם וכו', ובעצמו מספיק "גדול" כדי להתעסק עם הקב"ה בלי ממוצע, ואינו זקוק לרבי!...

באם יש לו שאלה בדין - הרי יש לו גמרא, ובאם הגמ' מאריכה יותר מדי - יש לו שו"ע עם הלכות ברורות, "באר היטב" וכו'; ומה שקשה על היראת שמים (כיצד תהי' לו)? הרי לזה ישנו הרמב"ם, "חובת הלבבות" ועוד הרבה ספרים; לשם מה הוא זקוק לרבי, זה כלל לא חסר לו?

- כל העולם כולו זה הקב"ה והוא, ואין עוד. זוהי כל המציאות: הקב"ה - "יש האמיתי", הוא - "יש הנברא", ו"אין" באמצע - ביניהם אין אף מציאות!

וממשיך לטעון, שאמנם לפני מתן תורה ועד להקמת המשכן היו זקוקים להגיע למשה, מכיון שרק משה ה' יכול לקבל את התורה בסיני, "משה קיבל תורה מסיני"³, ודוקא הוא יכול ה' להקים את המשכן ולהמשיך את ה"ושכנתי בתוכם"⁴ - (להוריד את השכינה) לארץ,

[כמבואר בארוכה במאמר ההילולא⁵, ש(לאחרי שנסתלקה השכינה לרקיע השביעי ע"י החטאים) באו ששה צדיקים והורידו את השכינה עד לרקיע הא', ורק משה רבינו (שהי' השביעי) פעל ה"ושכנתי בתוכם" והוריד את השכינה מרקיע הא' לארץ⁶]

אבל **לאחרי מתן-תורה** - כבר יש לו לבד את כל התורה ואינו צריך אף אחד, יש לו "אורייתא וקוב"ה" ובעצמו הרי הוא "ישראל", ו"ישראל אורייתא וקוב"ה כולא חד"⁷, וחוץ מזה אין.

(* קיצור משיחה זו הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ונדפס בלקו"ש ח"ב ע' 49 ואילך. כאן הבאנו תרגום משיחה שנדפסה בשיחות קודש תשכ"ז ע' 375 ואילך (הנחה בלתי מוגה) בתוספת מס' קטעים והערות מלקו"ש שם. כמו-כן הוספנו אי אלו קטעים קצרים ע"פ הנחה נוספת משיחה זו שרשם הרה"ת שד"ב הלוי ש"י וולפא מיד לאחרי ההתוועדות (ונדפסה בתשורה לתספורת נכדו - ז' אד"ר תשס"ג).

(1) פרשתנו י, ב.

(2) כ"ה בהנחה (הרנ"ע). וראה סה"ש תורת שלום ע' 194 - הובא גם (לענין המבואר כאן) בשיחות קודש תשי"ב (הוצאת תש"ס) ע' 168. ע"ש.

(3) אבות רפ"א.

(4) תרומה כה, ח.

(5) המשך "באתי לגני" השי"ת בתחלתו.

(6) שהש"ר פ"ה, א. ושי"ג.

(7) ראה זח"ג עג, א.

אם אין לו רבי לא יתכן שתהי' לו שכינה!

ב. ע"כ ישנה ההוראה מפירושו רש"י, שר' אליעזר בא ואומר שזה בכלל לא מתחיל (ר') אליעזר קומט צו גיין און ער זאָגט אַז דאָס הייבט זיך ניט אָן) - כי כבר הי' לעולמים אצל נדב ואביהוא:

עם היות שמדרגתם של נדב ואביהוא היתה נעלית ביותר, ועד כדי כך שאמר משה לאהרן: "שהם גדולים ממני וממך"⁸, והקב"ה קראם "בקרובי" - בבחירי"⁸, בכל-זאת כיון ש"הורו הלכה בפני משה רבן" נענשו בעונש חמור ביותר בגלל העדר ה"ביטול" הראוי לרבם.

ולכן מביא רש"י את שמו של בעל המאמר¹⁰ - "רבי אליעזר":

שבחים נעלים ונפלאים נאמרו על ר' אליעזר המתארים את גודל כחו וחכמתו בתורה¹¹ - ובכל זאת אמר ר' אליעזר¹²: "האומר דבר שלא שמע מפי רבו גורם לשכינה שתסתלק מישראל".

והגמרא מספרת¹³ על ר' אליעזר, שכאשר באו לשאול את דעתו בדין מסויים, הרי למרות שהי' כמו התורה כנתינתה מהר סיני¹⁴, ועד שאמרו על אבן שישב עלי' שהיא הר סיני¹⁵, אעפ"כ אמר ר' אליעזר שאינו יכול להשיב "מפני¹⁶ שלא אמר דבר שלא שמע מפי רבו¹⁷ מעולם", והרי "החולק על רבו כחולק על השכינה"¹⁸.

זאת-אומרת, למרות שהי' זה לאחרי מתן-תורה, בכל זאת אומרים "כחולק על השכינה", מאחר שגם לאחרי מ"ת זקוקים ל"אנכי עומד בין ה' אלקיכם וביניכם להגיד לכם את דבר ה'¹⁹" - זה מוכרח להיות ע"י ממוצע²⁰, רבי, ובאם לא הרי-זה "כחולק על השכינה", ובדיוק הלשון: לא רק שחסר אצלו, אלא "חולק" - הוא נפרד מהשכינה, מהקב"ה!

ואם-כן, כיצד יתכן שתהי' לו תורה ללא רבי?!

- כי מי לנו גדול כנדב ואביהוא, ובכל זאת זה הי' כל חטאם, "לא מתו בני אהרן אלא ע"י שהורו הלכה בפני משה רבן", ועד כדי כך - שזה נוגע לא רק להם²¹, כי אם גורם להיפך הענין של גילוי השכינה בישראל.

ג. וכך זה בכל דור ודור, בכל שנה ושנה ובכל יום ויום - ש"האומר דבר שלא שמע מפי רבו גורם לשכינה כו", כי **אם אין לו רבי לא יתכן שתהי' לו שכינה** ("אויב ער האָט קיין רבי'ן ניט - קען ער ניט האָבן שכינה")!

(8) פרש"י פרשתנו י, ג.

(9) פרשתנו שם.

(10) שלא כדרכו ברובא דרובא של פירושו.

(11) "דאיה פדר"א (פ"ב): יכול אתה לומר דברי תורה יותר ממה שקבלו מסיני. ובשהש"ר (עה"פ לריח שמניך טובים - א, ג): האבן הזאת (שישב עלי' ר"א) דומה להר סיני, וזה (ר"א) שישב עלי' דומה לארון הברית. ובאבות (פ"ב מ"ט): בור סוד שאינו מאבד טיפה. ועוד" (הערה 14 בלקו"ש שם).

(12) ברכות כז, ב.

(13) יומא סו, ב. סוכה כז, ב.

(14) ראה פדר"א שהובא בהערה 12.

(15) שהש"ר שם.

(16) יומא סו, ב. ועוד.

(17) רבי יוחנן בן זכאי. וראה 'התוועדות' תשמ"ב ח"ג ע' 1539. תשד"מ ח"א ס"ע 107.

(18) סנהדרין קי, א.

(19) ואתחנן ה, ה (בהשמטת תיבת "אלקים").

(20) ראה לקו"ש חכ"ד ע' 6. חכ"ז ע' 7. וראה גם ב"יחי המלך" גליון תב ע' 3 ואילך.

(21) "להעיר גם מתניא פ"ב" (הע' 31 בלקו"ש שם).